

ARAŞTIRMA

FAKÜLTE MEZUNU HEMŞİRELERİN LİSANS EĞİTİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN VE ETKİLEYEN ETMENLERİN İNCELENMESİ

Nurten ALAN* Leyla KHORSHID**

Alınış Tarihi: 05.12.2014

Kabul Tarihi: 17.05.2015

ÖZET

Amaç: Bu tanımlayıcı çalışma, bir fakülteden mezun olan hemşirelerin lisans eğitimine ilişkin görüşlerinin incelenmesi amacı ile yapılmıştır.

Yöntem: Araştırma 01.07.2014-26.09.2014 tarihleri arasında bir üniversitenin Hemşirelik Fakültesi 2013-2014 mezunları (n:125) olan, araştırmaya katılmak isteyen 116 hemşire ile gerçekleştirilmiştir. Verilerinin toplanmasında "Mezun Tanıtım Formu" ve "Lisans Eğitimi Değerlendirme Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmanın yapılabilmesi için Etik Kurul'dan, Hemşirelik Fakültesinden ve mezun hemşirelerden yazılı izin alınmıştır. Verilerin analizinde t testi ve ANOVA kullanılmıştır.

Bulgular: Mezunların lisans eğitimini değerlendirme ölçeği toplam puan ortalaması 103.48 ± 17.63 olarak bulunmuştur. Ölçeğin alt boyut puan ortalamaları ise "Öğrenciye Kazandırılacak Nitelik" boyutu için 35.88 ± 6.04 , "Ders İçerikleri" boyutu için 10.19 ± 2.06 , "Derslerin Sunuluşu" boyutu için 21.24 ± 4.99 , Eğitimci Özellikleri" boyutu için 21.82 ± 4.84 , "Uygulamaların Niteliği" boyutu için 14.32 ± 2.97 olarak saptanmıştır. Bununla birlikte, ailenin hemşirelik mesleği ile ilgili görüşlerinin, öğrencinin hemşirelik fakültesinden mezun olmanın ayrıcalık olduğuna ve intörlük programının yararlı olduğuna ilişkin görüşlerinin ölçek alt boyut puanlarını etkilediği belirlenmiştir ($p < 0.05$). Cinsiyet, ailenin yaşadığı yerleşim birimi ve hemşireliği isteyerek seçme durumunun ise ölçeğin alt boyutlarını etkilemediği saptanmıştır ($p > 0.05$).

Sonuç: Sonuç olarak mezunların aldıkları lisans eğitimini "ortanın üzerinde/oldukça iyi" olarak nitelendirdikleri söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik; hemşirelik eğitimi.

ABSTRACT

The Opinions of Nurses Graduated From Faculty About Bachelor's Degree Education and Affected Factors

Objective: This descriptive research was made to investigate the opinions of nurses graduated from faculty about bachelor's degree education.

Methods: The study was conducted between the dates of July 01 2014 and September 26 2014 on nurses who graduated from a faculty of nursing (n=125) and who participated (n=116) to the study. In collecting data, "Graduate Introduction Form" and "Bachelor's Degree Education Scale for Evaluation" were used. To conduct the study, written consent was taken from Scientific Ethic Committee and Faculty of Nursing. T test and ANOVA were used in analyzing data.

Results: The total score mean of Bachelor's Degree Education Scale for Evaluation of graduated nurses was 97.37 ± 20.04 . The mean score for the subscale of the quality which will gain by the students after graduating was determine as 35.88 ± 6.04 , for the subscale of contents of the course was 10.19 ± 2.06 , for the subscale of presenting of the courses was 21.24 ± 4.99 , subscale of the characteristics of educators was 21.82 ± 4.84 and for the subscale of the quality of the practices was 14.32 ± 2.97 . Besides it was found a statistically meaningful differences according to "opinions of family related to nursing profession", "thinking that graduated from faculty of nursing is an privilege", "opinions of graduates that interships programs is useful" and the mean score of the subscales ($p < 0.05$). It was not found any differences between the mean score of the subscales according to gender, residential place of family, and voluntary selection of nursing.

Conclusions: As a result, we can say that graduated nurses evaluated their education as "over medium / fairly good".

Key Word: Nursing; nursing education.

GİRİŞ

Hemşirelik, birey, aile ve toplumun sağlığını koruma, geliştirme ile hastalık durumunda tedavisinde rol alan bir meslektir.

Hemşirelik eğitiminin amacı, öğrencilere profesyonel hemşirelik özelliklerini kazandırmak, öğrencileri gelecekteki meslek yaşantılarına hazırlamaktır (Heslop, McIntyre

* Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları AD (Öğr.Gör.) e-posta: nurten.alan@deu.edu.tr

** Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Hemşirelik Esasları AD (Prof.Dr.).

and Ives 2001; Çelikkalp, Aydın ve Temel 2010). Görev ve sorumluluklarının bilincinde, sağlığı koruma ve geliştirmenin önemini kavramış, var olan sağlık sorunlarına yanıt verebilecek iyi nitelikte hemşireler yetiştirmek hemşirelik eğitimi veren kurumların temel görevidir (Çelikkalp, Aydın ve Temel 2010).

Türkiye’de hemşirelik eğitimi, olması gereken standartlar açısından yeterli bulunmamaktadır (Ulusoy, Arslan, Öztürk ve Bekar 2010). Hemşirelik eğitiminin istenen düzeyde olması için yeterli nitelik ve nicelikte eğitici hemşirelere ihtiyaç vardır (Çelikkalp, Aydın ve Temel 2010). Eğitici, öğrencilerin duygusal durumlarını anlayabilmeli, öğrenmedeki zorlukları ortadan kaldıracak, duygu-düşünce paylaşımını kolaylaştırmalı, kendisini de grubun öğrenen bir üyesi olarak kabul etmeli, kişisel sınırlılığının farkında olmalı ve bunlarla baş etmeye çalışmalıdır (Karadağ ve Uçan 2006).

Günümüzdeki eğitim anlayışı, öğrencinin özel bir öğrenme ortamında öğretim elemanı rehberliğinde eğitilmesi ilkesine temellendirilmiştir. Bu süreçte eğitimciler, çalışma alanında hemşirelerin etkili profesyoneller olabilmesi için; öğrencinin şimdiki ve gelecekteki eğitsel gereksinimlerinin farkına varmasına, zihinsel ve fiziksel yetenekleri keşfetmesine, gereksindiği bilgi, tutum ve davranışları kazanmalarına yardımcı olmalıdır (Sabancıoğulları ve Doğan 2012; Karadağ ve Uçan 2006; Dunn and Hansford 1997). Bunun sağlanabilmesi için de öğrenme ortamlarının, derslikler, mesleki beceri laboratuvarları, kütüphane, bilgi teknolojileri ve sosyal etkinliklerle ilgili ortamları kapsaması gerekir. Yükseköğretim kurumlarında kalite geliştirme çalışmalarının en önemli göstergelerinden biri, eğitim hizmetinden yararlanan öğrencilerin görüşlerinin ve memnuniyetlerinin değerlendirilmesidir. Okul ortamında memnuniyet, öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılayacak öğrenme şartlarının sağlanması ile aynı zamanda öğrenci ihtiyaç ve beklentilerinin giderilmesi sonucu gerçekleşebilir (Balcı Yangın ve Kırcı 2013). Hemşirelik eğitiminin hedefine ulaşmış olduğunu değerlendirmek için öğrencilerin eğitimlerini değerlendirmelerine izin verilmelidir (Khorshid, Eşer, Zaybak, Yapucu Güneş ve Çınar 2007). Öğrencilerin aldıkları lisans eğitimi ile ilgili görüşleri, onların eğitim yaşantılarının özellikleriyle ilgilidir. Bu nedenle geribildirim, öğrencilerin temel bir değişim dönemi olan

yükseköğretimde nasıl deneyimler yaşadıklarına ilişkin çok değerli bilgiler verir (Balcı Yangın ve Kırcı 2013). Onlardan alınan geri bildirimler, verilen eğitimin niteliğini gösteren kanıt özelliği taşıdığı için, eğitimde yapılacak iyileştirme çalışmalarının planlama ve uygulamalarına yardımcı olacaktır (Mailloux 2006; Khorshid, Eşer, Zaybak, Yapucu Güneş ve Çınar 2007; Balcı Yangın ve Kırcı 2013). Ülkemizde yeni mezun hemşirelerin aldıkları eğitimden memnuniyetine ilişkin az sayıda çalışma bulunmaktadır (Sabancıoğulları ve Doğan 2012).

Bu çalışma hemşirelik fakültesi mezunlarının lisans eğitimine ilişkin görüşlerini incelemek, görüşlerini etkileyen faktörleri belirlemek ve iyileştirme-geliştirme çalışmalarına yol göstermek amacı ile planlanmış tanımlayıcı bir araştırmadır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Evren ve Örneklem: Ege Bölgesi’ndeki bir hemşirelik fakültesinden 2013-2014 eğitim ve öğretim yılında yeni mezun olan 125 hemşire çalışmanın evrenini oluşturmuştur. Çalışmada örneklem seçilmemiş, tümü çalışma kapsamına alınmıştır. Çalışmaya katılmayı kabul eden 116 mezun örneklemi oluşturmuştur.

Verilerin Toplanması: Veriler anket formu kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemiyle 1 Temmuz 2014- 26 Eylül 2014 tarihleri arasında toplanmıştır. Veriler mezunların çıkış/diploma belgelerini almak için mezun oldukları fakülteye geldiklerinde toplanmıştır.

Veri Toplama Aracı: Verilerin toplanmasında Mezun Tanıtım Formu ile Lisans Eğitimini Değerlendirme Ölçeği kullanılmıştır.

Mezun Tanıtım Formu: Mezun tanıtım formunda mezun hemşirelerin tanıtıcı özelliklerini belirlemeye yönelik 7 soru yer almaktadır.

Lisans Eğitimini Değerlendirme Ölçeği: Mezun hemşirelerin lisans eğitimini değerlendirmeleri amacıyla Khorshid ve ark. (2006) tarafından geliştirilen ölçeğin tümü için hesaplanan Cronbach alpha katsayısı 0.93 (“Öğrenciye Kazandırılacak Nitelikler” alt ölçeği için 0.86, "Ders İçerikleri" alt ölçeği için 0.77, "Derslerin Sunuluşu" alt ölçeği için 0.85, "Eğitimci Özellikleri" alt ölçeği için 0.88 ve "Uygulamaların Niteliği" alt ölçeği için 0.67) olarak bulunmuştur. Kırkbir maddeden oluşan ölçek, "Öğrenciye Kazandırılacak Nitelikler", "Ders İçerikleri", "Derslerin Sunuluşu", "Eğitimci Özellikleri" ve "Uygulamaların Niteliği" olmak üzere toplam beş alt ölçekten oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 123, en düşük puan ise 41’dir. Ölçek üçlü

likert tipi ölçek olup, ölçeğin değerlendirilmesinde "katılıyorum" ifadesine 3 puan "kısmen katılıyorum" ifadesine 2 puan, "katılmıyorum" ifadesine ise 1 puan verilmiştir. Puan arttıkça görüşler olumlu yönde değişmektedir (Khorshid ve ark. 2006). Bu çalışmada ölçeğin güvenirlik katsayısı (Cronbach alpha) 0.94'tür. Çalışmaya katılmayı kabul eden mezunların; yaşı, cinsiyeti, ailesinin yaşadığı yerleşim birimi, mesleğini isteyerek seçip/seçmediği, ailesinin hemşirelik mesleğine ilişkin görüşleri, bitirdiği hemşirelik fakültesi mezunu olmanın ayrıcalık olduğunu düşünme ve intörlük programına ilişkin görüşleri çalışmanın bağımsız değişkenlerini, Lisans Eğitimi Değerlendirme Ölçeği'nin alt ölçek puan ortalamaları ise bağımlı değişkeni oluşturmuştur.

Verilerin Değerlendirilmesi: Veriler SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) programında araştırmacılar tarafından kodlanarak değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde, sayı ve yüzde dağılımları ile t testi ve ANOVA kullanılmıştır.

Çalışmanın Sınırlılıkları: Çalışma sonuçları yalnızca örnekleme alınan grupla ilişkili olup diğer okul mezunlarına genellenemez.

Etik İlkeler: Araştırma Helsinki Deklarasyonu Prensiplerine uygun olarak yürütülmüştür. Çalışma için üniversitenin girişimsel olmayan klinik çalışmalar etik kurulu'ndan ve Hemşirelik Fakültesi Dekanlığı'ndan yazılı izin alınmıştır.

Tablo 1. Mezunların Alt Ölçek Güvenirlik Katsayıları

Güvenirlik katsayısı	Madde sayısı	Cronbach α
Öğrenciye		
Kazandırılacak Nitelik	13	0.74
Ders İçerikleri	4	0.85
Derslerin Sunuluşu	9	0.91
Eğitimci Özellikleri	9	0.91
Uygulamaların Niteliği	6	0.79
Toplam ölçek	41	0.94

BULGULAR VE TARTIŞMA

Bu çalışmada, %73'ü 19-23 yaş aralığında, %73'ü kız ve %48'i ilde yaşayan mezunların %73.3'ü mesleği isteyerek seçtiklerini belirtmişlerdir (Tablo 2). Bazı çalışmalarda bu oran daha düşük bulunmasına (Balcı Yangın ve Kırca 2013, Ulusoy, Arslan, Öztürk, Bekar 2010) karşılık son yıllarda hemşireliği isteyerek seçenlerin sayısında artış

olduğu görülmüştür (Çelikkalp, Aydın, Temel 2010).

Bu artışın nedeni öğrencilerin mezuniyet sonrası iş bulma olanaklarının fazla olması ve hemşirelik mesleğinin toplumda prestij kazanması olabilir. Sabancıoğulları ve Doğan (2012), hemşirelik bölümünden yeni mezun olan hemşirelerin aldıkları okul eğitimine ilişkin düşüncelerini ve profesyonel kimliklerinin gelişim düzeylerini değerlendirdikleri çalışmada, %57'sinin mesleklerini isteyerek seçtiklerini tespit etmişlerdir.

Tablo 2. Hemşirelik Fakültesinden Mezun Hemşirelerin Tanıtıcı Bulguları

Tanıtıcı Bulgular	Sayı	Yüzde
Yaş Grubu		
19-23 yaş grubu	85	73.3
24-29 yaş grubu	31	26.7
Cinsiyet		
Kız	85	73.3
Erkek	31	26.7
Oturduğu yerleşim birimi		
Köy	10	8.6
İlçe	50	43.1
İl	56	48.3
Hemşireliği isteyerek seçme		
İsteyerek seçen	85	73.3
İstemeyerek seçen	31	26.7
Öğrencinin ailesinin hemşirelik mesleği ile ilgili görüşleri		
Olumlu	90	77.6
Kısmen olumlu/olumsuz	26	22.4
Bitirdiği okuldan mezun olmanın ayrıcalıklı olduğunu		
Düşünen	94	81.0
Düşünmeyen	22	19.0
İntörlüğün yararlı olduğunu		
Düşünen	92	79.3
Düşünmeyen	24	20.7
Toplam	116	100

Çalışma bulgularına benzer şekilde Ulusoy, Arslan, Öztürk ve Bekar (2010) hemşirelik öğrencilerinin eğitimleri ile ilgili memnuniyet düzeylerini saptamak için yaptıkları çalışmada, öğrencilerin tümünün başlangıçta mesleği istemeden seçme oranı %53 bulurken sonrasında öğrencilerinin %77'sinin mesleği sevdiklerini belirlenmişlerdir.

Bununla birlikte, aynı çalışmada, 2. sınıf hariç, daha ileri sınıflarda öğrenci memnuniyetinin azaldığı, 2. sınıfların en yüksek

memnuniyet düzeyine, 4.sınıfların en düşük memnuniyet düzeyine sahip olduğu saptanmıştır.

Bununla birlikte, mezunların %77.6'sının ailelerinin hemşirelik mesleğine karşı olumlu görüşte olduğu tespit edilmiştir (Tablo 1). Khorshid, Eşer, Zaybak, Yapucu Güneş ve Çınar (2007) tarafından yapılan çalışmada, ailelerin %59.6'sının hemşirelik mesleğine ilişkin görüşlerinin olumlu olduğu bulunmuştur. Çalışmanın sonuçları, Khorshid, Eşer, Zaybak,

Yapucu Güneş ve Çınar (2007)'in çalışma sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Khorshid, Eşer, Zaybak, Yapucu Güneş ve Çınar'ın (2007) çalışmasında mezunların lisans eğitiminde kendilerine kazandırılan bilgi ve becerileri “nispeten yeterli”, ders içeriklerini “orta”, derslerin sunuluşunu “yetersiz”, eğitimci özelliklerini “yetersiz” ve uygulamaların niteliğini “yetersiz” olarak nitelendirdikleri saptanmıştır.

Tablo 3. Mezunların görüşlerine göre Lisans Eğitimini Değerlendirme Ölçeği Toplam ve Alt Ölçek Puan Ortalamaları (n=119)

Alt Ölçekler	Ort.±SD	Min.	Max.	n
Öğrenciye Kazandırılacak Nitelik	35.88±6.04	13	39	116
Ders İçerikleri	10.19±2.06	4	12	116
Derslerin Sunuluşu	21.24±4.99	9	27	116
Eğitimci Özellikleri	21.82±4.84	9	27	116
Uygulamaların Niteliği	14.32±2.97	6	18	116
Toplam ölçek	103.48±17.63	41	123	116

Balcı Yangın ve Kırcı (2013), 262 sağlık yüksek okulu hemşirelik öğrencisinin memnuniyet durumlarını değerlendirdikleri çalışmada, öğrencilerin memnun olduğu alanların eğitim öğretimin niteliği ve öğretim elemanları olduğu, bunun nedeninin ise, otomasyon sistemine geçişte yaşanan aksamalar, yeni binaya taşınırken teknik altyapıda yaşanan sorunlar olabileceği belirtilmiştir. Ulusoy, Arslan, Öztürk ve Bekar'ın (2010) çalışmasında, öğrencilerin genel memnuniyet düzeyi orta olarak değerlendirilmiştir. Çelikkalp, Aydın ve Temel (2010), hemşirelik bölümü öğrencilerinin aldıkları lisans eğitimini orta düzeyde değerlendirdiklerini belirtmişlerdir. Çalışmada mezunların hem toplam hem de alt ölçeklerde aldıkları eğitimi ortalamanın üzerinde/oldukça iyi düzeyde nitelendirdikleri saptanmıştır (Tablo 3). Bu sonuç, örnekleme alınan mezun hemşirelerin farklı bir okuldan mezun olmalarına, farklı bir eğitim sistemi ile öğretim görmelerine ve yeni mezun olmalarına bağlanabilir. Çelikkalp, Aydın ve Temel (2010), hemşirelik bölümü öğrencilerinin aldıkları eğitime ilişkin görüşlerini inceledikleri çalışmada, öğrencilerin %47'si teorik derslerin uygulanabilir olmasını yeterli bulurken, %44.2'si kullanılan ders materyallerinin durumunu yetersiz, %61' uygulama derslerindeki araç gereçleri yetersiz olarak belirtmişlerdir.

Tablo 4'te mezunların tanıtıcı özelliklerine göre alt ölçek puanları karşılaştırıldığında, 24-29 yaş grubundaki mezunların puan ortalaması ile 19-23 yaş

grubundakilerin eğitimci özellikleri alt ölçeği puan ortalaması arasında istatistiksel anlamlı fark vardır ($t=-2.01$, $p=0.04$). Buna göre 19-23 yaş grubundaki mezunlar 19-23 yaş grubundakilere göre eğitimci özelliklerinden memnuniyetleri daha yüksek bulunmuştur. Ölçekte puan arttıkça farkın anlamlı olduğu ve yaş arttıkça eğitimci özelliklerinden memnuniyetin arttığı görülmektedir (Tablo 4). Bu sonuca göre, eğitime ve/veya meslek hayatına daha geç başlamanın farkındalığı arttırdığı düşünülebilir. Buna karşılık, Balcı Yangın ve Kırcı'nın (2013), sınıflara göre öğrencilerin memnuniyet düzeylerini araştırdıkları çalışmasında en yüksek memnuniyet düzeyine sahip olan grup, birinci sınıflardır. Khorshid, Eşer, Zaybak, Yapucu Güneş ve Çınar'ın (2007) çalışmasında mezunların yaş gruplarına göre uygulamaların niteliği alt ölçeği puan ortalamaları arasında anlamlı fark olduğu, mezunların yaşı arttıkça uygulamaların niteliğini daha olumlu olarak değerlendirdikleri saptanmıştır.

Ailenin hemşirelik mesleğine ilişkin görüşleri olumlu ve kısmen olumlu/olumsuz olan mezunların öğrenciye kazandırılacak nitelik alt ölçeği ($t=2.32$, $p=0.02$), ders içerikleri alt ölçeği ($t=2.92$, $p=0.00$), derslerin sunuluşu alt ölçeği ($t=3.02$, $p=0.00$), eğitimci özellikleri alt ölçeği ($t=2.04$, $p=0.04$), uygulamaların niteliği alt ölçeği ($t=2.23$, $p=0.02$) puan ortalaması arasında istatistiksel anlamlı fark vardır. Ailesinin hemşirelik mesleğine ilişkin görüşleri olumlu olan mezunların mezun oldukları fakültedeki eğitimden memnuniyetleri, ailesinin hemşirelik

mesleğine ilişkin görüşleri kısmen olumlu/olumsuz olan mezunlara oranla daha yüksek bulunmuştur.

Bitirdiği okuldan mezun olmanın ayrıcalıklı olduğunu düşünen ve düşünmeyen mezunların öğrenciye kazandırılacak nitelik alt

ölçeği ($t=3.70$, $p=0.00$), ders içerikleri alt ölçeği ($t=3.72$, $p=0.00$), derslerin sunuluşu alt ölçeği ($t=4.16$, $p=0.00$), eğitimci özellikleri alt ölçeği ($t=5.55$, $p=0.00$), uygulamaların niteliği alt ölçeği ($t=5.22$, $p=0.00$) puan ortalaması arasında istatistiksel anlamlı fark vardır.

Tablo 4. Mezunların Tanıtıcı Bulgularıyla Lisans Değerlendirme Ölçeği Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Tanıtıcı Bulgular	Öğrenciye kazandırılacak nitelik	Ders içerikleri	Derslerin sunuluşu	Eğitimci özellikleri	Uygulamaların niteliği
	Ort ±SS	Ort ±SS	Ort ±SS	Ort ±SS	Ort ±SS
Yaş Grubu					
19-23 yaş	35.61±7.02	32.74±7.52	20.72±5.20	20.94±4.93	13.91±3.04
24-29 yaş	36.17±4.88	34.50±6.69	21.77±4.76	22.73±4.62	14.75±2.86
t	-0.50	-1.33	-1.12	-2.01	-1.52
p	0.61	0.18	0.26	0.04	0.12
Cinsiyet					
Kız	36.35±5.64	34.08±6.82	21.65±4.80	22.08±4.57	14.52±2.86
Erkek	34.61±6.97	32.32±7.97	20.09±5.39	21.12±5.54	13.77±3.23
t	1.37	1.17	1.49	0.93	1.21
p	0.17	0.24	0.13	0.35	0.22
Oturduğu yerleşim birimi					
Köy	34.30±8.35	36.30±9.01	23.10±5.80	23.90±5.48	3.65±1.15
İlçe	36.08±7.35	33.28±7.37	21.00±5.20	21.80±5.09	2.89±0.40
İl	36.00±4.04	33.42±6.62	21.12±4.67	21.48±4.48	2.92±0.39
F	0.37	0.77	0.76	1.05	0.77
p	0.68	0.46	0.46	0.35	0.46
Hemşireliği isteyerek seçme					
İsteyerek seçen	35.91±6.61	33.57±7.43	21.15±5.17	21.84±5.04	14.29±3.04
İstemeyerek seçen	35.80±4.19	33.70±6.44	21.48±4.54	21.77±4.31	14.41±2.82
t	0.08	-0.08	-0.31	0.07	-0.20
p	0.93	0.93	0.75	0.94	0.84
Ailenin hemşirelik mesleğine ilişkin görüşleri					
Olumlu	36.66±5.87	34.80±6.76	22.05±4.70	22.46±4.58	14.70±2.77
Kıs. olumlu/olumsuz	33.43±6.29	30.17±6.78	18.69±4.99	20.21±5.13	13.13±3.48
t	2.32	2.92	3.02	2.04	2.23
p	0.02	0.00	0.00	0.04	0.02
Bitirdiği okuldan mezun olmanın ayrıcalıklı olduğunu					
Ayrıcalık	37.22±4.33	34.97±6.06	22.11±4.47	22.90±4.19	14.95±2.53
Ayrıcalık Değil	30.18±8.66	27.77±8.57	17.50±5.49	17.22±4.83	5.22
t	3.70	3.72	4.16	5.55	0.00
p	0.00	0.00	0.00	0.00	
İntörnlük programına ilişkin görüşleri					
Yararlıydı	37.18±4.63	34.41±6.59	21.64±4.82	22.57±4.38	14.76±2.77
Yararlı değildi	32.80±6.20	32.09±7.25	20.66±4.66	19.66±5.28	13.09±3.01
t	3.04	1.42	0.84	2.64	2.44
p	0.00	0.15	0.40	0.00	0.01

Bitirdiği okuldan mezun olmanın ayrıcalıklı olduğunu düşünmenin tüm alt ölçek puan ortalamalarını etkilediği saptanmıştır ($p=0.000$). Sonuç olarak bitirdiği okuldan mezun olmanın ayrıcalıklı olduğunu düşünen mezunların, mezun oldukları fakülte'deki eğitimden memnuniyetleri, bitirdiği okuldan mezun olmanın ayrıcalıklı olduğunu düşünmeyen mezunlara oranla daha yüksek bulunmuştur. Bunun nedeni, mezunların mezunu olduğu üniversite hastanesinin donanımlı olmasının ve birçok uygulamayı deneyimleme fırsatını sağlamasının iş bulmada kolaylık sağlayacağını düşündürmesine bağlanabilir.

İntörnlük programının yararlı olduğunu düşünen ve düşünmeyen mezunların öğrenciye kazandırılacak nitelik alt ölçeği ($t=3.04$, $p=0.00$), eğitimci özellikleri alt ölçeği ($t=2.64$, $p=0.00$), uygulamaların niteliği alt ölçeği ($t=2.44$, $p=0.00$) puan ortalaması arasında istatistiksel anlamlı fark vardır. Sonuç olarak intörnlük programının yararlı olduğunu düşünen mezunların, öğrenciye kazandırılacak nitelikler, eğitimci özellikleri ve uygulamaların niteliği ile ilgili memnuniyetleri, intörnlük programının yararlı olduğunu düşünmeyen mezunlara oranla daha yüksek bulunmuştur. Bunun intörnlükte beceriye bağlı girişimleri daha çok uygulamalarından dolayı olduğu düşünülmektedir. İntörnlük programında uygulama alanlarında her öğrenci ile preseptör hemşirenin çalışmasının ve hastanedeki hemşirelik uygulamalarının standart hale getirilmiş olmasının da memnuniyet düzeyini arttıran bir neden olabileceği düşünülmektedir. Tosun, Oflaz, Akyüz, Kaya, Yava, Yıldız ve arkadaşları (2008), HYO öğrencilerinin intörn eğitim programından beklentileri ile program sonunda kazanım ve önerilerinin değerlendirildiği çalışmalarında, öğrenciler tüm becerilerde hedefledikleri seviyelerin üzerinde yeterlik kazandıklarını belirtmişler ve aralarındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Sabancıoğulları, Doğan, Kelleci ve Avcı (2012) ise, hemşirelik son sınıf öğrencilerinin intörnlük programına ilişkin görüşlerini belirlemek için yaptıkları çalışmada, intörnlük programının kendilerini güvenli ve mesleğe hazır hissetmelerine katkı sağladığını tespit etmişlerdir.

KAYNAKLAR

Balcı Yangın H, Kırca N. Antalya Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Öğrencilerinin Memnuniyet Düzeyleri ve Etkileyen Faktörler. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi 2013; 2(1): 78-94.

Öğrencilerin cinsiyetinin, ailenin yaşadığı yerleşim biriminin ve hemşireliği isteyerek seçmenin öğrencilerin mezun oldukları fakülte'deki eğitimden memnuniyetlerini etkilemediği bulunmuştur (Tablo 4). Balcı Yangın ve Kırca'nın (2013) çalışmasında öğrencinin bölüme ilişkin duyguları, sosyal, bilimsel etkinliklere ve öğrenci kulüplerine katılım durumunun öğrencilerin memnuniyetini etkilediği belirlenmiştir. Çalışmamızda bu etmenlerin mezunların aldıkları eğitimden memnuniyetlerini etkileyip etkilemediği incelenmemiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Hemşirelik fakültesi mezunlarının lisans eğitiminden memnuniyet puanlarının oldukça yüksek olduğu, buna bağlı olarak lisans eğitiminden oldukça memnun oldukları, daha büyük yaş grubundaki mezunların eğitimci özelliklerinden memnuniyetlerinin daha yüksek olduğu, ailenin hemşirelik mesleğine ilişkin görüşleri olumlu olan mezunların mezun oldukları fakülte'deki eğitimden memnuniyetlerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Hemşirelik mesleğini isteyerek seçen öğrencilerin mezun oldukları fakülte'deki eğitimden memnuniyetlerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. İntörnlüğün yararlı olduğunu düşünen öğrencilerin mezun oldukları fakülte'deki eğitimden memnuniyetlerinin de arttığı görülmektedir.

Bu sonuçlara göre;

Çalışma daha büyük örneklem gruplarıyla tekrarlanmalıdır. Hemşirelik mesleği lise çağındaki öğrencilere gerçekçi bir şekilde tanıtılmalı ve öğrencilerin hemşireliği isteyerek seçmeleri sağlanmalıdır. Hemşirelik mesleğine yaşça daha büyük öğrencilerin girmesi teşvik edilmelidir. Hemşirelik okullarının bilimsel, mesleki ve sosyal faaliyetleri, halka toplumdaki imajı olumlu yönde etkileyecek ve bu okulların seçkin olduğunu ima edecek şekilde duyurulmalıdır. Hemşirelik fakültesi mezunlarının geribildirimleri her yıl belli aralıklarla alınarak teorik, laboratuvar ve uygulama alanlarına yönelik gerekli düzenlemeler yapılmaya çalışılmalıdır.

Çelikkalp Ü, Aydın A, Temel M. Bir Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Aldıkları Eğitime İlişkin Görüşleri. Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi 2010; 3(2): 2-14.

Dunn SV, Hansford B. Undergraduate Nursing Students' Perceptions Of Their Clinical Learning Environment. *Journal of Advanced Nursing* 1997; 25(6): 1299-306.

Heslop L, McIntyre M, Ives G. Undergraduate Student Nurses' Expectations And Their Self-Reported Preparedness For The Graduate Year Role. *Journal of Advanced Nursing* 2001; 36(5): 626-34.

Karadağ G, Parlar Kılıç S, Ovayolu N, Ovayolu Ö, Kayaaslan H. Öğrenci Hemşirelerin Klinik Uygulamada Karşılaştıkları Güçlükler ve Klinik Hemşireler Hakkındaki Görüşleri. *TAF Preventive Medicine Bulletin* 2013; 12(6): 665-72.

Karadağ G, Uçan Ö. Hemşirelik Eğitimi ve Kalite. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi* 2006; 1(3): 2-

Khorshid L, Eşer İ, Zaybak A, Yapucu Ü, Çınar Ş. Mezun Hemşirelerin Lisans Eğitimini Değerlendirmelerine İlişkin Bir Ölçek Çalışması. *Çınar Dergisi* 2006; 10 (1): 13-19.

Khorshid L, Eşer İ, Zaybak A, Yapucu Güneş Ü, Çınar Ş. Hemşirelik Yüksek Okulu Mezunlarının Aldıkları Lisans Eğitimine İlişkin Görüşleri, *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi* 2007; 3(1): 1-14.

Mailloux CG. The Extent To Which Students' Perceptions Of Faculties' Teaching Strategies,

Students' Context, And Perceptions Of Learner Empowerment Predict Perceptions Of Autonomy In BSN Students. *Nurse Education Today* 2006; 26(7): 578-85.

Sabancıoğulları S, Doğan S, Kelleci M, Avcı D. Hemşirelik Son Sınıf Öğrencilerinin Internlik Programına İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi. *DEUHYO ED* 2012; 5(1): 16-22.

Sabancıoğulları S, Doğan S. Bir Entegre Eğitim Programından Yeni Mezun Olan Hemşirelerin Meslek ve Okul Eğitimine İlişkin Düşünceleri ve Profesyonel Kimlik Düzeyleri. *İ.Ü.F.N. Hem. Derg.* 2012; 20(3): 184-92.

Tosun N, Oflaz F, Akyüz A, Kaya T, Yava A, Yıldız D ve ark. Hemşirelik Yüksek Okulu Öğrencilerinin İntörn Eğitim Programından Beklentileri ile Program Sonunda Kazanım ve Önerilerinin Değerlendirilmesi. *Gülhane Tıp Dergisi* 2008; 50(3): 164-71.

Ulusoy H, Arslan Ç, Öztürk N, Bekar M. Hemşirelik Öğrencilerinin Eğitimleriyle İlgili Memnuniyet Düzeylerinin Saptanması. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi* 2010; 3(2): 16-24.